

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา

Factors Affecting the Effectiveness of Administration of the Model Inclusive School:

Rajaprajanugroh 24 School, Phayao Province

เกศกนกวรรณ วงศ์ใหญ่¹

รุ่งฤดี รัตนชัยศิลป์²

วัฒนา อ่อนประทุม³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 117 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80–1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.93$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.95$) 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารได้ร้อยละ 86.00 ($R^2 = .860$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวก ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กรโรงเรียน ($\beta=.377$), ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ($\beta=.309$), การสนับสนุนจากชุมชนและผู้ปกครอง ($\beta=.215$) และ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\beta=.184$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรวม, ประสิทธิผลการบริหาร, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔, ปัจจัยทางการบริหาร

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of factors affecting the administration of the model inclusive school, 2) to study the level of administrative effectiveness of the model inclusive school, and 3) to investigate the factors affecting the administrative effectiveness of the model inclusive school: Rajaprajanugroh 24 School, Phayao Province. The population consisted of 117 administrators, teachers, and educational personnel in the academic year 2025. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with an IOC between 0.80–1.00 and a reliability coefficient of 0.80. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Multiple Regression Analysis.

The results revealed that: 1) The factors affecting the administration of the model inclusive school were overall at the highest level ($\bar{X}=4.93$) Specifically, School Organizational Culture had the highest mean, followed by Administrative Leadership. 2) The administrative effectiveness of the model inclusive school was overall at the highest level ($\bar{X}=4.95$). 3) The factors affecting administrative effectiveness could jointly predict the effectiveness with 86.00% accuracy ($R^2 = .860$) at the .01 level of statistical significance. The factors with positive influence were School Organizational Culture ($\beta=.377$), Resources and Support ($\beta=.309$), Community and Parental Support ($\beta=.215$), and Administrative Leadership ($\beta=.184$), respectively.

Keywords: Inclusive Education, Administrative Effectiveness, Rajaprajanugroh 24 School, Administrative Factors

บทนำ

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญระดับโลกและระดับชาติ ที่มุ่งเน้นการสร้างความสะดวกภาคทางการศึกษา ตามปฏิญญาโลกและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 ที่กำหนดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา หรือผู้ด้อยโอกาส ต้องได้รับสิทธิและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยังเน้นย้ำถึงการลดความเหลื่อมล้ำ และการสร้างโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมจึงมิใช่เพียงการนำเด็กพิการเข้ามาเรียนในโรงเรียนปกติ แต่เป็นการปรับเปลี่ยนระบบบริหารจัดการ หลักสูตร และสภาพแวดล้อมให้รองรับความหลากหลายของผู้เรียน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในฐานะ "โรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม" การดำเนินงานของโรงเรียนต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งความหลากหลายของผู้เรียน ข้อจำกัดด้านทรัพยากร และความต้องการบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในบริบทดังกล่าวจึงมีความซับซ้อนและต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนที่หลากหลาย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี พบว่าความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนเรียนรวมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน อาทิ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร การมีส่วนร่วมของบุคลากร การสนับสนุนจากชุมชน และทรัพยากรสนับสนุน (Sears, 2014; Mitchell, 2016; วิโรจน์ สารรัตน์, 2565) อย่างไรก็ตาม การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในบริบทเฉพาะของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ซึ่งดูแลกลุ่มเป้าหมายพิเศษยังมีความจำเป็น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2568 จำนวนทั้งสิ้น 117 คน (ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นหน่วยในการเก็บข้อมูล)

เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร, และประสิทธิผลการบริหาร ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-point Likert Scale) ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 และทดลองใช้ (Try-out) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.80

เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤษภาคม 2568 ถึง กันยายน 2568 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติพื้นฐาน: ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนสถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน: การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาอำนาจพยากรณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยาสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 117 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.39) อายุระหว่าง 30-40 ปี (ร้อยละ 58.85) ดำรงตำแหน่งข้าราชการครู (ร้อยละ 74.36) มีประสบการณ์ทำงาน

1-5 ปี (ร้อยละ 35.90) และเกือบทั้งหมดเคยเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม (ร้อยละ 98.29) โดยมีความเข้าใจในระดับที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ (ร้อยละ 57.26)

2. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยทั้ง 5 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.93$, S.D.=0.27) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้: วัฒนธรรมองค์กรโรงเรียน ($\bar{X}=4.95$, S.D.=0.27) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{X}=4.94$, S.D.=0.24) การมีส่วนร่วมของบุคลากร ($\bar{X}=4.93$, S.D.=0.26) การสนับสนุนจากชุมชนและผู้ปกครอง ($\bar{X}=4.92$, S.D.=0.31) ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ($\bar{X}=4.91$, S.D.=0.29)

3. ระดับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.95$, S.D.=0.22) โดยทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และด้านการบริหารจัดการเรียนรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 4.95 ซึ่งสะท้อนความสำเร็จในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

4. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระ 5 ด้านต่อประสิทธิผลการบริหารปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหาร

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1)	.163	.078	.184	2.090	.039*
2. วัฒนธรรมองค์กรโรงเรียน (X_2)	.336	.079	.377	4.253	.000**
3. การมีส่วนร่วมของบุคลากร (X_3)	-.021	.080	-.024	-.263	.793
4. การสนับสนุนจากชุมชน (X_4)	.150	.068	.215	2.206	.029*
5. ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน (X_5)	.225	.065	.309	3.462	.001**
ค่าคงที่ (Constant)	.759	.185	-	4.103	.000**

ค่าคงที่ = .759, $R = .927$, $R^2 = .860$, $\text{Adj } R^2 = .854$, $\text{S.E.}_{\text{est}} = .084$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวมได้ร้อยละ 86.00 ($R^2 = .860$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญมี 4 ด้าน เรียงลำดับความสำคัญ (ค่า β) ดังนี้

1. วัฒนธรรมองค์กรโรงเรียน ($\beta = .377$)
2. ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ($\beta = .309$)
3. การสนับสนุนจากชุมชนและผู้ปกครอง ($\beta = .215$)
4. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\beta = .184$)

ส่วนปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร (X_3) ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Z) คือ

$$Z_Y = 0.377(Z_{x2}) + 0.309(Z_{x5}) + 0.215(Z_{x4}) + 0.184(Z_{x1})$$

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และอภิปรายผลโดยเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.93$) โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}4.95$) สะท้อนให้เห็นว่าในบริบทของ "โรงเรียนต้นแบบ" (Model School) ที่มีพันธกิจเฉพาะทางในการดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษนั้น การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้ออาทรและการยอมรับความแตกต่างถือเป็นหัวใจสำคัญ สอดคล้องกับ กัญญารัตน์ พรหมดี (2563) ที่กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จของการเรียนรวมไม่ได้อยู่ที่โครงสร้างเพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่ทัศนคติและการสร้างวัฒนธรรมที่มองว่าความแตกต่างคือเรื่องปกติ

ในขณะที่ด้าน ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน แม้จะอยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ($\bar{X}=4.91$) ประเด็นนี้อภิปรายได้ว่า การจัดการเรียนรวมจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) และสื่อที่มีความเฉพาะเจาะจงสูง ซึ่งต้องใช้งบประมาณและการดูแลรักษามากกว่าปกติ ทำให้การบริหารจัดการให้เพียงพอและทั่วถึงเป็นความท้าทาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith & Tyler

(2011) ที่ระบุว่า การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและทรัพยากรที่เหมาะสมเป็นปัจจัยวิกฤตที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเรียนรวม

2 ระดับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.95$) ทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและการบริหารจัดการเรียนรวม ผลลัพธ์นี้สามารถอธิบายได้ด้วย แนวคิดระบบ (System Theory) ที่ว่าเมื่อปัจจัยนำเข้า (Inputs) เช่น ภาวะผู้นำ และวัฒนธรรมองค์กรมีคุณภาพสูง ย่อมส่งผลให้กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) มีคุณภาพตามไปด้วย การที่โรงเรียนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการตามศักยภาพรายบุคคลได้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ รัตตินันท์ สายนาคร (2565) ที่ระบุว่า กระบวนการนิเทศและการติดตามผลอย่างใกล้ชิดในโรงเรียนต้นแบบ ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและทักษะสังคม

3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้านร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารได้ร้อยละ 86.00 ($R^2 = .860$) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 วัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลสูงสุดต่อประสิทธิผล ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานสูงที่สุด ($\beta = .377$) สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่า "ค่านิยมร่วม" (Shared Values) และบรรยากาศที่ยอมรับความแตกต่าง เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา ชัยรัตนศักดิ์ และคณะ (2566) ที่พบว่า วัฒนธรรมองค์กรแบบร่วมมือ (Collaborative Culture) และการสร้างความรู้สึกร่วมกัน (Sense of Belonging) เป็นฐานคิดสำคัญที่ทำให้บุคลากรมีทัศนคติเชิงบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในบริบทของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ ซึ่งดูแลเด็กด้อยโอกาส การมีวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ยึดมั่นในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จึงเป็นแรงขับเคลื่อนภายในที่ทรงพลังกว่ากฎระเบียบ ดังนั้นวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งจึงเป็นกุญแจสำคัญ

3.2 ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนเป็นปัจจัยวิกฤต แม้ว่าในด้านระดับความคิดเห็น ปัจจัยด้านทรัพยากรจะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (4.91) แต่ในเชิงอิทธิพลกลับส่งผลต่อความสำเร็จสูงเป็นลำดับที่ 2 ($\beta = .309$) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรวมจำเป็นต้องอาศัย "ปัจจัยนำเข้า" (Input) ที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) สื่อการสอนเฉพาะทาง และงบประมาณที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับแนวคิดของ Smith & Tyler (2011) และ มลิวัลย์ สมคำ (2566) ที่ระบุว่า การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและทรัพยากรที่เพียงพอเป็นตัวแปรชี้ขาดคุณภาพการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ หากขาดทรัพยากรเหล่านี้ แม้ครูจะมีความตั้งใจดี ก็ยากที่จะ

จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้ผลการวิจัยนี้ยืนยันข้อค้นพบของ Smith & Tyler (2011) ที่ว่า Technology Support เป็นปัจจัยวิกฤต

3.3 การสนับสนุนจากชุมชนและผู้ปกครอง ปัจจัยนี้ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ ($\beta = .215$) ซึ่งยืนยันแนวคิดระบบนิเวศการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ที่โรงเรียนไม่สามารถทำงานโดยลำพังได้ การที่ผู้ปกครองและชุมชนมีความเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนงานวิจัยของ กัญญารัตน์ พรหมดี (2563) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายช่วยลดช่องว่างระหว่างบ้านและโรงเรียน และสร้างความยั่งยืนในการดูแลเด็กพิเศษ

3.4 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\beta = .184$) ส่งผลทางบวก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) ที่คอยขับเคลื่อนนโยบาย สร้างขวัญกำลังใจ และจัดสรรทรัพยากร สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ของ Bass & Avolio ที่ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และสามารถจูงใจให้ผู้ตามปฏิบัติงานได้เกินความคาดหวัง

3.5 การมีส่วนร่วมของบุคลากร (ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ) ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยนี้มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบและไม่มีความสำคัญ อาจอธิบายในเชิงวิชาการได้ว่า เนื่องจากระบบการบริหารของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์เป็นระบบที่มีมาตรฐานและนโยบายจากส่วนกลางที่เข้มข้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้การมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติการอาจไม่ได้ส่งผลต่อความแปรปรวนของประสิทธิผลมากนัก เมื่อเทียบกับวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นตัวขับเคลื่อนพฤติกรรมที่แท้จริง หรืออาจเกิดจากปรากฏการณ์ทางสถิติความสัมพันธ์กันเองสูง (Multicollinearity) ระหว่างตัวแปร การมีส่วนร่วมกับวัฒนธรรมองค์กร ซึ่ง "การมีส่วนร่วม" อาจถูกหลอมรวมเป็นส่วนหนึ่งของ "วัฒนธรรมองค์กร" ไปแล้วในทางปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำรงรักษาวัฒนธรรมองค์กร: ผู้บริหารควรให้ความสำคัญสูงสุดกับการสร้างและรักษาบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง การยอมรับความแตกต่าง และการทำงานเป็นทีม เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อความสำเร็จ

1.2 การระดมทรัพยากร: ควรเร่งจัดหาสื่อ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญรองลงมาและเป็นจุดที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น

1.3 การสร้างภาคีเครือข่ายเชิงรุก: โรงเรียนควรดึงชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในเชิงรุกมากขึ้น ทั้งในขั้นตอนการวางแผน การประเมินผล และการสนับสนุนทรัพยากรท้องถิ่น

2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อเจาะลึกถึงวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรของการเรียนรวม

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จระหว่างโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมกับโรงเรียนทั่วไปที่จัดการเรียนรวม เพื่อให้เห็นความแตกต่างของบริบทและปัจจัยที่จำเป็น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2560). แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 – 2564.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.

กนก วงษ์ตระหง่าน. (2564). การศึกษากับการเปลี่ยนผ่านในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.

กองทุนเสมอภาคทางการศึกษา. (2563). คู่มือการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม. กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.).

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2569). รายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: การใช้ระบบฐานข้อมูล Big Data เพื่อการจัดกลุ่มเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ. กรุงเทพฯ: เอ็ดดูเคชั่นพลัส.

กิตติชัย อาจหาญ. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

กุศลสิน มุสิกกุล. (2561). การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กัญญมณ อินทร์ประสิทธิ์. (2562). การบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดารณี ศักดิ์ศิริผล. (2562). การจัดการเรียนรวม: ทักษะคิดและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ.

ณัฐศักดิ์ ศิริสมบุญเวช. (2561). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธัญลักษณ์ จันทร์ศรี. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมภายใต้สำนักงานศึกษาธิการภาค 14. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2561). แรงจูงใจในการบริหารงานสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.

- พนพร รัตนประสบ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์สุข. (2567). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนนโยบายเรียนรวมยุคดิจิทัล. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภัตตินันท์ สายนาคน. (2565). กระบวนการนิเทศทางการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. (ไม่ปรากฏปี). แนวคิดการเรียนรวม (Inclusive Education). สืบค้นจาก <https://www.sru.ac.th>
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550. เล่ม 124.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. เล่ม 134.
- วรพล เจริญวัย. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชาญ จารุกาญจน์. (2561). การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2558). การบริหารเชิงกลยุทธ์ในระบบการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.
- วิมล สืทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันทนี บงเสน. (2561). ผลการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2561). การศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อสังคมไทยที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). แนวทางการจัดการเรียนรวม. กรุงเทพฯ: สพฐ.
- สุมาลี ศรีมิ่ง, ทิพย์พัฒน์ สันตะวัน, & ธาณี เกสทอง. (2562). การศึกษาแบบเรียนรวม: แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อความเสมอภาค. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิ สุวรรณจันทร์. (2559). การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อดิศักดิ์ ศรีสุขวัฒนา. (2562). Balanced Scorecard กับการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง

หนึ่ง.

อัจฉรา ชีวพันธ์. (2560). ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.
 อรรถนฤนา แสงสีแก้ว. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย
 ราชภัฏศรีสะเกษ, 18(1), 158–159.

อมรวิรัช นาคทรพร. (2565). ความเสมอภาคทางการศึกษากับนโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.

Cheng, Y. C. (1996). School effectiveness and school-based management: A mechanism for development. London: Falmer Press.

Drucker, P. F. (1954). The Practice of Management. Harper & Row.

Fullan, M. (2001). Leading in a culture of change. Jossey-Bass.

Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. B. (1959). The motivation to work. Wiley.

Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). Educational administration: Theory, research, and practice (9th ed.). New York: McGraw-Hill.

Kotler, P., & Fox, K. F. A. (1985). Strategic marketing for educational institutions. Prentice-Hall.

Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. Psychological Review, 50(4), 370–396.

Mayo, E. (1933). The human problems of an industrial civilization. Macmillan.

McGregor, D. (1960). The Human Side of Enterprise. McGraw-Hill.

Sergiovanni, T. J. (1992). Moral leadership: Getting to the heart of school improvement. Jossey-Bass.

Taylor, F. W. (1911). The Principles of Scientific Management. Harper & Brothers

UNESCO. (1990). The World Declaration on Education for All. จากการประชุม World Education Forum, จอมเทียน, จังหวัดชลบุรี.

UNESCO. (1994). The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education. จากการประชุมที่เมืองซาลามังกา ประเทศสเปน.

Walberg, H. J. (1984). Improving the productivity of America's schools. Educational Leadership, 41(8), 19-27.

Weber, M. (1947). The theory of social and economic organization (A. M. Henderson & T. Parsons, Trans.). Free Press. (Original work published 1922)